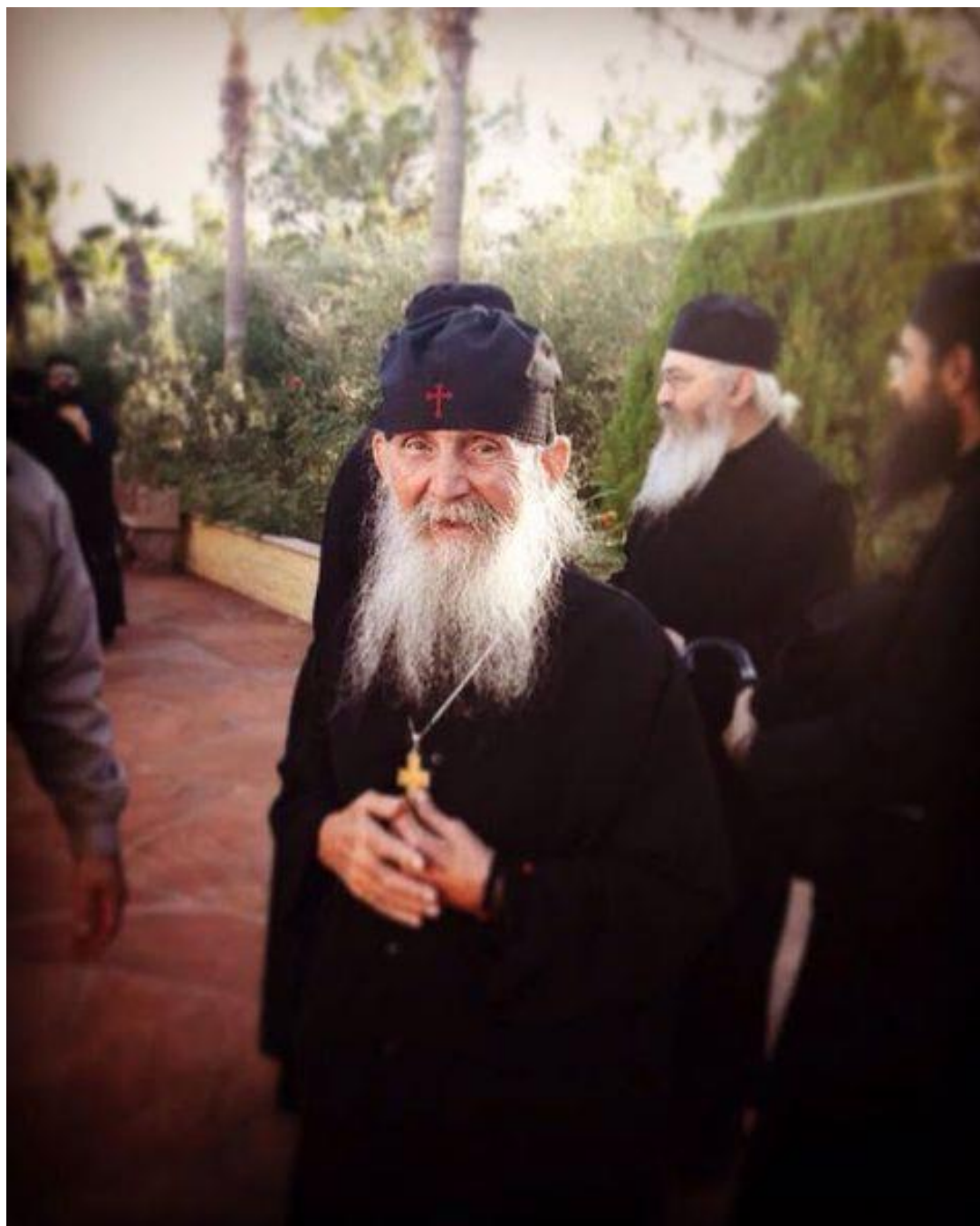
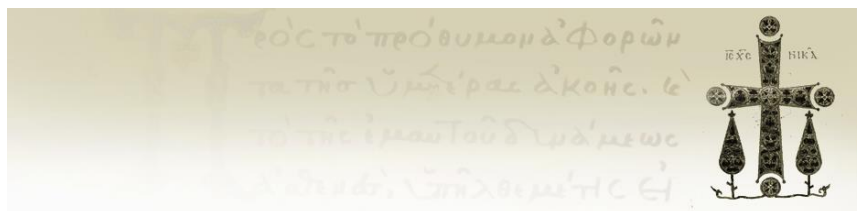

Monastýr Filotheu na Sv. Hoře Athos

Starec Efrém Arizonský-Filothejský

„Narození Kristovo“

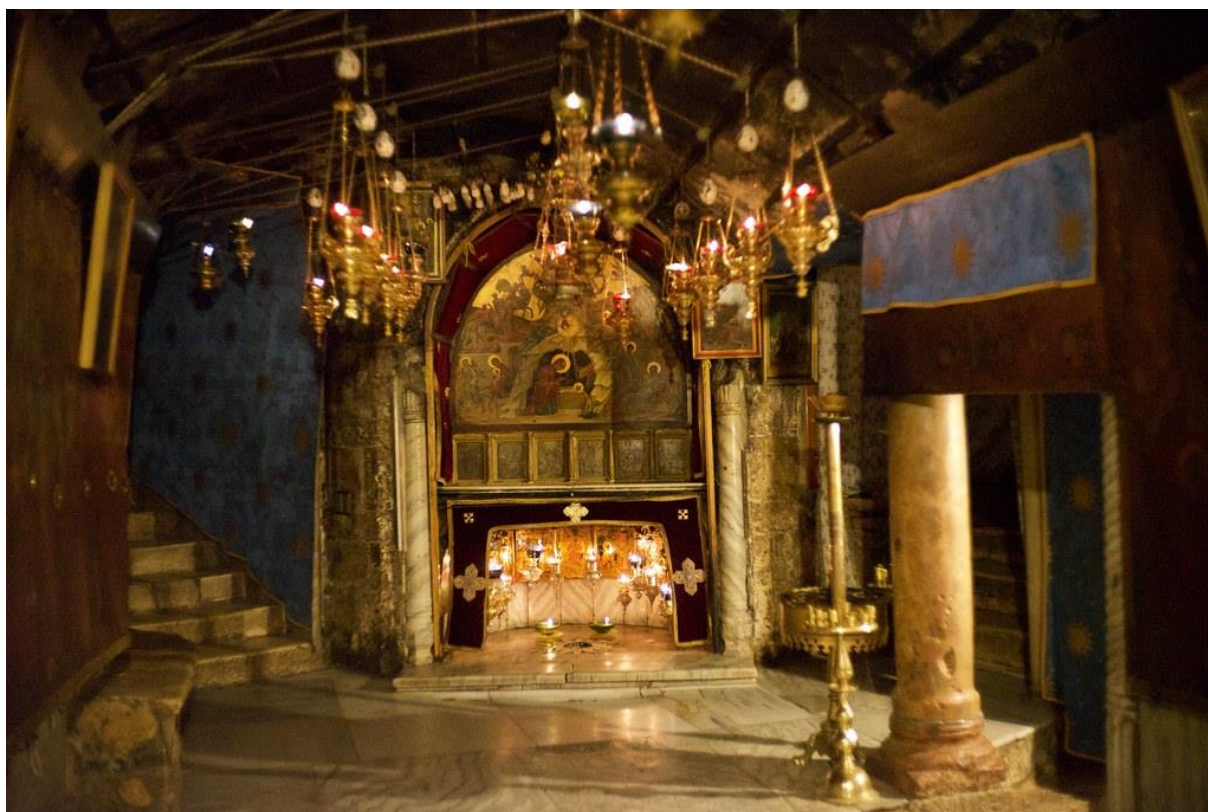

Starec Efrém Arizonský

„Narození Kristovo“

Kristus se rodí, oslavujte Ho! Kristus přichází z nebe, vítejte Ho! Kristus je na zemi, povznášejte se! Zpívej Hospodinu všechna země!

Moji otcové, dnešní homilie se bude týkat božského „Narození“ našeho Krista, bude zaměřena na toto tajemství Božího vtělení, jehož pochopení se zdá být nemožné pro každý omezený lidský rozum.

Jeskyně „Narození“ našeho Pána v Betlémě

Nebeský otec, Jehož láska je nedostižná, poslal na tento svět svého milovaného Syna. „Ó hlubokosti bohatství i moudrosti i umění Božího! Jak jsou nezpytatelní soudové jeho a nevystižitelné cesty jeho!“ (Řím 11,33) Bezbřehá Boží láska našla tento způsob vtělení, aby sem na zem přivedla světlo bohopenání, aby sem seslala sama sebe do takové blízkosti nás lidí, aby člověku pomohla poznat

Boha jako skutečného Otce, a skrze toto poznání, aby člověka, nacházejícího se v jeho vlastním vyhnanství, znovu přivedla a uvedla na jeho původní místo, do Ráje. Skrze tento způsob Boží láska umožnila spásu člověka.

Jak ďábel použil kdysi hada, aby obelstil první stvořené lidi a skrze ně i celé lidské pokolení, což se mu také s Božím dovolením podařilo, stejně tak i Kristus chtěl skrze své vtělení oklamat a obelstít onoho *svůdce* člověka a vytrhnout mu ho z rukou jako nějakou kořist, aby člověka mohl opět osvobodit a umístit nikoli pouze do nějakého pozemského ráje, nýbrž do Ráje duchovního a nebeského.

A jak se vlastně Boží Syn stal člověkem? Stalo se to tak, že velezářivé světlo svého Božství zahalil lidskou přirozeností, a tak mohla země přijmout a pohostit ve svém středu Boha, aby s ním mohl člověk rozmlouvat. Král kralujících a Pán panujících si přál narodit se z Přechisté Panny Marie jako člověk, a při tom neměl ani sebepatrnějšího místa, kam by hlavu sklonil, ani místa teplého a hřejivého, ani skromného domu, který má i ten nejprostší a nejnuznější člověk zde na světě! Pán si naopak přál vyhnout se jakékoli slávě a počtám, a proto ho uvítala pokorná jeskyně. Nebeský Otec, který nicméně dobře ví, jak má koho oslavit, povolal hvězdu, onoho světlého anděla, který zvěstoval svými ústy celému stvoření božské Narození svého Syna.

Andělé zapěli: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj, lidem dobrá vůle!“

Pastýři tehdy svými prostýma očima obdivovali a zvěstovali o této velké radosti, že se na zemi narodil král. A mudrcové, ti Bohem osvícení mágové, spěchali za hvězdou jako za svým průvodcem, aby dostihli cíle své cesty a poklonili se na zemi dosud neznámému Bohu, kterého obdivovali, aniž by jejich rozum byl schopen pojmut toto převeliké tajemství. Dokonce i nerozumná zvířata, která následovala pastýře, se shromáždila kolem božského Nemluvněte a sledovala Ho s úžasem a ohromením.

A hle, naše Přechistá Matka, Panna Marie, která byla učiněna hodnou této nezměrné pocty, stát se Matkou Boha, zachovavší panenství, bez semene a účasti muže, v tak útlém věku..., také ona zůstala v úžasu, byla vyvedena z míry a zcela ohromena. Jsouc ve velkém údivu, její mysl to nemohla pochopit, jak by mohla porodit člověka, aniž by se udály jinak náležité podmínky početí, že neumístitelný Bůh se usazuje do jejího všesvatého lůna! Hleděla na tyto události svým panenským zrakem a opanoval ji úžas, její srdce bylo naplněno bezměrnou láskou a uctíváním božského Nemluvněte.

Náš Kristus si přál objevit se zde na zemi bez božské velkoleposti a narodit se ve skromné jeskyni. Podle svatého Izáka Syrského se Bůh oděl do šatu pokorné moudrosti a sestoupil na zem, aby se mohl setkat s člověkem, zatímco člověk a veškeré stvoření mohlo tímto způsobem vejít s Bohem do úzkého obcenství. Jinak by božský oheň spálil jak člověka, tak veškeré stvoření. Avšak Jeho (Pánova) pokora Ho zahalila jako nějaký Bohem utkaný oděv, a tak se Bůh mohl

přiblížit k oběma (k člověku i k přírodě) s velkou láskou a soucitem.

Svatý Jan Evangelista praví: „A Slovo to tělo učiněno jest, a přebývalo mezi námi, (a viděli jsme slávu jeho, slávu jakožto jednorozeného od Otce,) plné milosti a pravdy.“ (Jn 1,14)

Bůh přijal lidské tělo, stal se dokonalým člověkem, bez jakékoli stopy hříchu, aby nás učinil svými přáteli a dětmi skrze znovuzrození.

Milosrdenství a pokora, oběť a poslušnost, tyto ctnosti přivedly Krista

k nám na zem. Pokud by Pán nemiloval člověka, nikdy by sám sebe nepokořil až do krajnosti, do největší možné míry, a nenaplnil by božskou pokoru, „poslušný jsa učiněn až do smrti, a to do smrti kříže“ (Fil 2,8).

Kristus nepřišel, aby konal svou vlastní vůli, nýbrž aby konal vůli svého nebeského Otce, a aby ji naplnil. A lze vidět, že ji naplnil zcela vítězným způsobem, neboť svou božskou samovládou zcela zmařil d'ábla a Hádes, a naopak osvobodil člověka z jeho zajetí. Právě člověka pak vložil na svá ramena jako nějakou trofej a nabídl ho a přivedl k nebeskému Otci, a pak vítězně vystoupil na nebesa, čímž vykonal s naprostou poslušností Otcovo přikázání.

A díky této Jeho poslušnosti mu Bůh Otec daroval jméno nad každé jméno, ono překrásné jméno „Ježíš“, což znamená *Spasitel*.

Božím záměrem nicméně nebylo pouze to, aby Syn Boží, přicházející na tento svět, člověka spasil. Bůh si totiž přál, aby skrze život Krista zanechal člověku posvátné učení, oslňující světlo, aby se ten, kdo si bude přát se zachránit, krácel po této světlem ozářené cestě, a přiblížil se tak k Bohu.

Díky svátku Kristova Narození jsme poučováni o této přečisté a nezištné Lásce, nikoli o lásce, která je vedena nějakým zištným zájmem. Kristus si nás zamiloval, slitoval se nad námi jako nad lidmi, kteří bloudí v hříchu. Poznal nás v našem stavu, zraněné, pokryté ranami, špinavé a nelibě páchnoucí. Neštítel se nás však. Přiblížil se k nám, vešel s námi do *obecenství* a uzdravil nás.

Tímto svátkem se také dozvídáme a učíme o pokoře, sebezapření, zapření vlastní vůle a dokonalé realizaci poslušnosti. „Ohavností jest Hospodinu každý pyšného srdce“ (Přísloví 16,5), praví Svaté Písmo. A naopak, každý pokorně smýšlející je blahou vůní před Bohem. Tak nesmírně Bůh pokořil sám sebe, takže dostihl dokonce i takového stavu, že umyl svým učedníkům jejich nohy. Bůh se odpásal a vzal plátno, poklekl před člověkem na kolena, aby mu umyl nohy! Před stvořením sám Stvořitel, před vášnivým sám Bezvášnivý, před nečistým sám Přechistý, aby nám ukázal, že pokora je jedinou cestou, která zbavuje člověka každé démonické obtíže. Prostřednictvím tohoto příkladu se proto snažme připodobnit se našemu Kristu v této bratrské lásce, v sebezapření, v pokoře, v dokonalém konání poslušnosti vůči Boží vůli.

Kristus nám neukázal pouze poslušnost vůči svému nebeskému Otci, ale naznačil nám také zde na zemi dokonalou poslušnost vůči Jeho tělesné Matce a Jeho domnělému otci, snoubenci Josefovi. Bůh byl poslušný vůči člověku, my máme však potíže projevit poslušnost, pro Boží lásku, dokonce i vůči našemu duchovnímu otci.

Zamilujme si proto celou svou duší Kristovu pokoru.

Ve všem, cokoli se chystáme vykonat, zamýšlejme se nejprve nad tím, co by udělal Kristus, zde či jinde. A to pak učiňme také my!

On zcela Bezhríšný, já naopak velmi hríšný, on Jsa Bohem, já jsa člověkem. On pro mou spásu... A já, když nevím, jak jí dosáhnout,

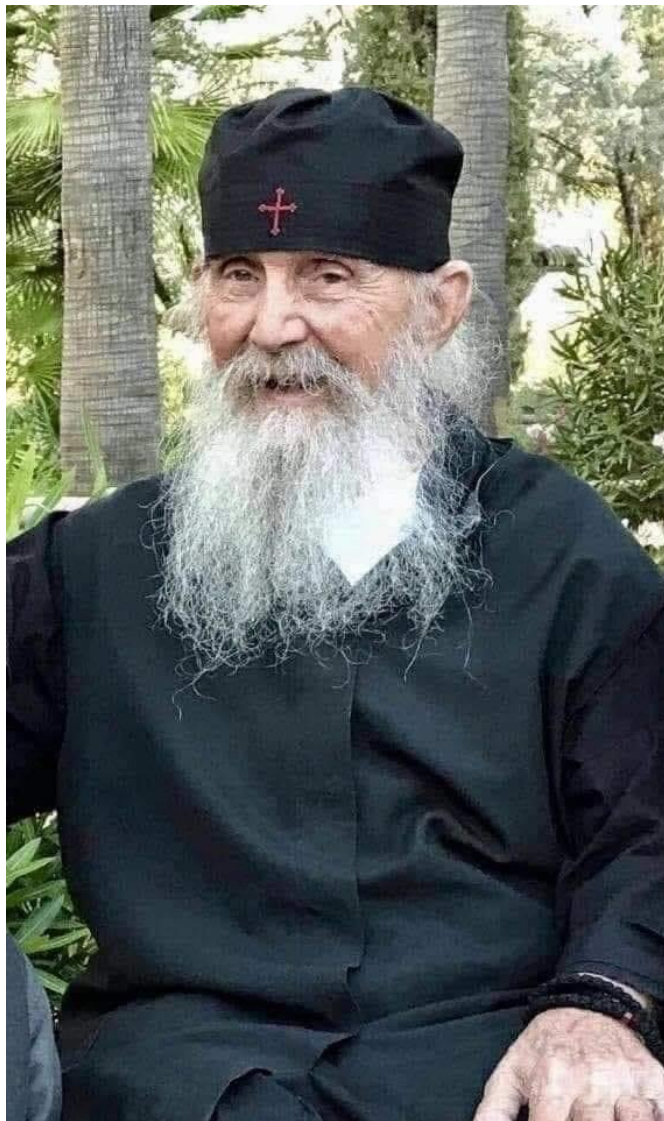
necht' učiním vše krůček za krůčkem, vše pro Boha, ať se alespoň snažím dosáhnout toho, abych zachránil svou duši.

A nyní se již přibližujeme k božskému Narození našeho Pána. O této velevýznamné a nepochopitelné návštěvě našeho Pána na zemi vám nyní přečtu několik drobných zamyšlení a modliteb jedné dobré duše:

„Kristovo Narození! Zvony radostně zvoní, jako by dnes měly nějaký zvláštní důvod ke své radosti. Melodicky si prozpěvují: *Kristus se rodí, oslavujte Ho! Kristus přichází z nebe, vítejte Ho! Kristus je na zemi, povznášejte se! Zpívej Hospodinu všechna země!* Tedy, Kriste můj, vítej u nás. Usilovně jsi se u nás na zemi snažil. V našem vyhnanství. Přišel jsi, abys viděl neblahý dopad naší neposlušnosti a odpadlictví. Necht' je blahoslaven Tvůj příchod, tvé Narození, ale také Tvůj odchod: Tvé Vzkříšení. Opěváme Tě celou svou duší. Slzy se řinou, tekou samy od sebe. Radost přichází a zase odchází. Božská zvěst o ponížení (kenosi) Boha Slova je ztěží snesitelná od té velké radosti, která ji provází! Ach Bože. Jaký jen Bůh Ty jsi! Co se stalo s Tvou vznešeností! Jsem jako zasažen bleskem, když přemítám s obdivem nad tím velkým *divem*. Co se má ještě stát v tom nebeském světě!

Ó božské Nemluvňátko! Jak prostě, pokorně a nepozorovaně jsi přišel mezi nás! Tvé neslyšné Narození se podobá něžné kapce, jemné sněhové vločce, která bezhlučně padá v noci na zem, tak neslyšně, že celé přírodě předává takovou světlost a bělost a tak velkou radost a jásot každému člověku. Kolik jen jiných nemluvňat se v tu dávnou a současně stejnou noc narodilo! Toto (božské)

Nemluvně je však vtělenou Pravdou a Láskou, jde o vtěleného a před věky jsoucího Boha!

Narození Tvé, Kriste Bože náš, zjevilo světu světlo poznání...

Jedinečné poznání rozpustilo jako nějaké světlo temná mračna a zničilo lež. Člověk získal kompas. Pravda přišla na svět, světlo zasvitlo a zoufalý poutník po zemi získal orientaci. Hle, Světlo Boží! Jak osvěcuješ člověka v modlitbě a činíš z něj někoho jiného, někoho odjinud, zcela nadšeného! Ó, půvabné světlo, jak po tobě toužím, nostalgicky, převelice tě miluji! Kdy již přijdeš a naplníš mě svým dobrem a krásou. Ani nevíš, jak na tebe čekám! A činím tak proto, že vím, že jsem slepý a každou chvíli někde klopýtnu a dopouštím se hříchů tohoto světa.

Ach, můj Kriste, Slunce mé mysli, jak silně vládla lež falešných bohů před tím, než jsi přišel, před Tvým Narozením!

Všechna ta matná a slabá světla filosofů a básníků nebyla s to rozptýlit hustá mračna ateismu. Tys, Pane, přinesl ovšem jedinečné, neopakovatelné, spásonosné světlo do tehdejšího mrazivého zimního večera, který panoval v Betlémě. Stal ses malým, abys nás učinil dospělými; stal ses bezmocným, abys nás učinil mocnými. Přišel jsi plakaje do tohoto světa, abys svým příchodem setřel každou naši slzu.

Jak jen trpím ve své duši kvůli tomu, žes nenašel na celém celičkém světě žádného místa, kde bys hlavu sklonil! A to vše se stalo pro to, abychom my měli své místo v Království nebeském. Ach, Ježíši můj! Jak neuvěřitelně ses pokořil, kvůli nám, odpadlíkům, abys nás sblížil se svým Otcem tím, že jsi zaplatil za naše dluhy skrze svou oběť na kříži, vykonanou svou Přechistou krví!

„Ponížil se, poslušný jsa učiněn až do smrti, a to do smrti kříže.“ (Fil 2,8)

Jako zkaměnělý stojím před tvou nevyjádřitelnou pokorou, neboť já, člověk, svou přirozeností slabý, mám ve svém nitru nesmírné množství egoismu, které poukazuje na tmu mé nevědomosti.

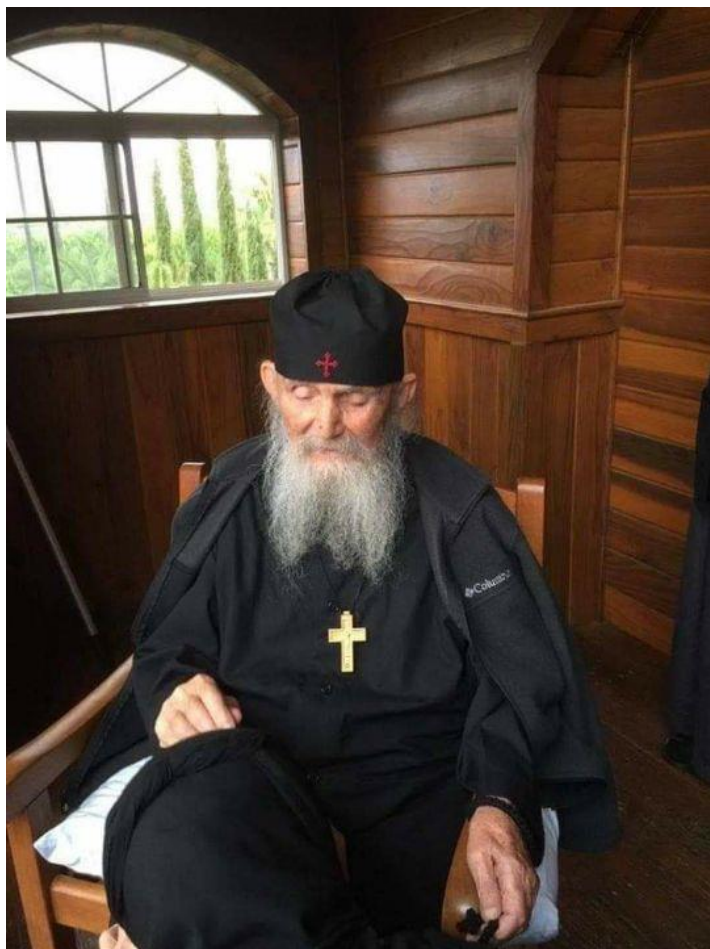

Ježíšova modlitba neslyšně a nerušeně pokračuje dál ve svém díle. Moje mysl je přitahována tím děním, vábí ji onen krásný hymnus: „Kristus se rodí, oslavujte Ho!“

Ach můj Bože, ach můj Kriste. Čím ses nyní stal! Moje srdce asi pukne z toho, jak sladký jsi. Co mám říci? Divím se a žasnu ve Tvé blízkosti. Moje srdce se rozpouští jako vosk, neboť ve všem jsem neschopným a nedůstojným. Kdy jen Tě, můj Otče, uvidím? Pokud ale k něčemu takovému dojde, já to však nepřežiji,

neboť jaká stvořená přirozenost by Tě mohla snést? Tvoje sladkost přesahuje každý význam a smysl.

Opěvovaly jste, národy, Narození mého Krista? Poskočily jste radostí, neboť On je jedinečný, výlučný Stvořitel veškerenstva, ale také Sám a Jediný, který naplňuje srdce člověka láskou a božským érotem?

Jsem vyveden z míry, trnu hrůzou, nevím, co mám říci o mém Bohu Otci. Jak velký je Bůh, kterého máme! A my lidé vůbec netušíme, co se s námi vlastně děje! Moje ubohá duše oslavuje z lásky a pláče v přesvatém náručí Boha Otce.

Tobě náleží radost, božské Nemluvně, a mně spása. Nechť žiješ a nechť jsi oslaven!“

Z jeslí své pokory a lásky nechť nám požehná náš Pán svým božským Narozením!

Nechť nám požehná, abychom i my následovali svatý příklad, který nám svým životem Pán zanechal.

Nechť nám požehná, abychom vždy uplatňovali v našem životě lásku, pokoru a poslušnost. Nechť nás Pán učiní důstojnými, abychom dospěli až tam, vysoko, kde nás korunuje ze své nezměrné lásky a milosrdenství, neboť my sami nejsme hodni žádných věnců vítězství.

Nekonečná Boží milost nechť přehlédne naše hříchy a umístí nás do místa připraveného těm mnichům, kteří byli korunováni a definitivně umístěni na místo dávné padlé hvězdy „Jitřenky“, abychom spolu s nimi vytvořili společenství poslušných křesťanů, kteří vedou duchovní zápas podle pravidel mnišského života. Amen. Staň se!

připravil a přeložil Michal Dvořáček

Užitečné odkazy ke svátku Narození Páně:

https://www.youtube.com/watch?v=Y1_CGJ7d9hc

<https://www.youtube.com/watch?v=3mCmZLPpX34>

<https://www.youtube.com/watch?v=g4Og5koL9Pk>

<https://www.youtube.com/watch?v=fEICWvFDgNo>

<https://www.youtube.com/watch?v=2h5YBrcbEHY>

<https://www.youtube.com/watch?v=u4J48ymOdAk>

<https://www.youtube.com/watch?v=MvjiVam2HO4>

<https://www.youtube.com/watch?v=ZE3rP8wmv4Q>

<https://www.youtube.com/watch?v=52IEethhS-0>

Užitečné odkazy k životu a k blaženému zesnutí starce Efréma:

<https://www.youtube.com/watch?v=x7V7gmVTQkw>

https://www.youtube.com/watch?feature=emb_title&v=oR-szRLIBkk&app=desktop&fbclid=IwAR05hRvJ6LL0OtEm35vrury6NXOkufDWbrt_3nuLjP-deu_rsLH-FppZMrP4

https://l.facebook.com/l.php?u=https%3A%2F%2Fm.youtube.com%2Fwatch%3Ffeature%3Dyoutu.be%26v%3D9ZMtNqO0XUI%26fbclid%3DIwAR1BB4I57NK4878bS_oDbtca44oHgqpRPA5c9IWOS-VA4MvVxcE81EFeoAM&h=AT1O4ehJBHH6JzwsstuKmKMhYVXDZTShttps://www.facebook.com/john.andriopoulos.3/videos/10157995146361672/UzpfSTewMDAwMDc1OTU2Mjk4NzpwWSzoYNDU4NDM4MDM3NjAwODA20LxGyB6UGNDIayA3mDZkzm6930WSOvBLGJw-yEceUIMsVDzogOuFWu6nyQhVfGQkbrg40QXhpUGc-cHDFPaKtPKEel-qwbFTI1atiDIKg0C_fRY38ws7R6LjV8yG_k5

https://l.facebook.com/l.php?u=https%3A%2F%2Fwww.orthodoxianewsagency.gr%2Fepikairoti%2Fafieroma-orthodoksia-o-gerontas-pou-metetrepe-tis-erimous-se-agiasmenous-topous%2F%3Ffbclid%3DIwAR0sxc_k5sut4Guq0J3xbFzfIVDXGD0WoLSmujMVkznNeXFuxn6P-IG5-Tg&h=AT3lpVFfJysxKYkTDK-CqbWjs38QawxoELIXUS_ZgpYEHXZqBN_-uWkLXQ8qSpBVb6RAoIdV_Nw-kAMTx2saWIEzrpouiFR08ULarY5-P3wFfaMv9fvi9PFZfyo73OYujP6cASlvhuxxEK0RftKfgshPRRMvo2MZ

<https://www.facebook.com/144710609476803/videos/496712167608850/UzpfSTewMDAwMDc1OTU2Mjk4NzpwWSzoYN DUwNDI3MTU1MDY4NTYx/>

https://l.facebook.com/l.php?u=https%3A%2F%2Fwww.orthodoxianewsagency.gr%2Fpatriarxeia%2Foikomeniko_patriarxi o%2F%CE%B1%CF%81%CF%87%CE%B9%CE%B5%CF%80%CE%B9%CF%83%CE%BA%CE%BF%CF%80%CE% AE-%CE%B1%CE%BC%CE%B5%CF%81%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82%2Fkoimithike-o-gerontas-efraim- stin-arizona%2F%3Ffbclid%3DIwAR2Z8eHpl5s5yYsifnTnGr1DBut7dPHFfnsLLIfmbdWtdZnRxiSZI8gDKHI&h=AT24dSM2e 2jKfP6aVrGeQv6nYkjV7ZoR0lNYK3dNDxM_WMc7pMOGmeFuFCIg34Qcc9PjY3zLpUE7V- MLEGVUtyYz5byTMOATKkVnT22V5kIfsNSRIYk9J33H5MZphrFPPAyRQRHZci_1zuoE3tjWXlqzbA-1s-T

https://l.facebook.com/l.php?u=https%3A%2F%2Fyoutu.be%2FyyvCv6HSqww%3Ffbclid%3DIwAR08oUdExdRsZKZRe WakfnUFZBCKwRL9reggS9RrRah_KarHOg3_TpDalro&h=AT3qXpJgex6Bk5wEtBk1clRadYD5xdZEslFl-pU- p8ci6unFP30Fi6AILQEjolrhPVQjWtvHF0z9_HBqQmxV85egrzi1ofBfjOpV- k0BLjCs_MHDxG2QldDvfdVxaSJMJoVEPXhszc17rNI

Hlavní bibliografický pramen:

(+) Γεροντος Εφραίμ. Προηγούμενου Ιεράς Μονής Φιλοθεού. *Η Τέχνη της Σωτηρίας. Ομιλίες. Τόμος Β΄*. Έκδοσις Ιερά Μονή Φιλοθεού, Άγιον Όρος. 2015, s. 19-27. ISBN 978-960-85453-7-3.

**První z „napsaných“ ikon
ctih. starce Efréma Arizonského**

